

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Inalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni 20 »
 3 luni 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5

Lângă Palatul Justiției

= TELEFON 16/93 =

SUMAR

— Evenimentele externe și întreprinzătorii noștri, de d-l judecător *N. I. Mihaescu*;
 — Cui se poate libera act de sărăcie?, de d-l judecător *George P. Aronescu*.

JURISPRUDENȚA

— Casație s. I și Trib. Iași s. I: *Ministerul Dărilor cu Al. P. Stoica* (Bugetul fiind un program de venituri și cheltuielile Statului, întocmit pe temeiul legilor organice ale diferitelor servicii publice, nu poate atinge drepturile funcționarilor publici consacrate prin acele legi. Deci, un avocat al Statului e în drept să ceară pe cale judecătorească diurna prevăzută în lege și suprimată în urmă prin bugetele anilor serviți ca avocat al Statului, funcționarii Statului neputând renunța în mod expres sau tacit la retribuția fixată prin lege);

— Judecătoria Odobești-Putna: *Al. Mocanu cu G. Slavone* (Acțiunea în revendicare urmează a fi respinsă ca inadmisibilă când e pornită de cel ce trebuie a răspunde de evicțiune — Despre obligațiunea de garanție. — Indivizibilitate), cu o *Notă* de d-l judecător *C. St. Bosie*.

— Trib. Civil din Paris (Cheltuielile necesare la căutarea sănătății fiind cuprinse în expresia «aliments», medicul care a îngrijit pe un părinte sărac, este în drept să ceară de la fiul acestui părinte plata vizitelor șale militare, întrucât acest fiu este obligat a alimenta pe părintele său).

Rezumatele Jurisprudenței Curții noastre de casație

— *Casație s. II: No. 1: Injurii.* — Delictul prevăzut de al. II de sub art. 299 c. penal. — Competința tribunalului cu apel la Curte; *No. 2: Legea învoielor agricole.* — Contravenție. — Opoziție în apel la tribunal. — Neadmisibilitatea opoziției. — Art. 100.

— *Casație s. III: Camera arbitrală.* — Nepropunerea împăcării părților. — Nulitatea deciziei. — Art. 51 l. burselor.

Evenimentele externe și întreprinzătorii noștri

Evenimentele externe au decurs încă de la început în așa fel, că par a fi predestinate, să dovedească — în ciuda tuturilor afirmațiilor contrarii — că forța va mai prima încă multă vreme dreptul și că în rostul popoarelor, ca și în ael al indivizilor, cel puternic hărăzește soarta celor slabi.

De altfel consecințele acestor evenimente — oricari ar fi învingătorii — se vor repercuta cu mult mai adânc asupra micilor țări, care au fost târâte în vârtejul războiului fără voia lor și la momentul inoportun.

Printre acestea putem enumăra chiar de acuma și țara noastră, căci dacă neutralitatea ne deosebește din punct de vedere politic de celelalte țări care și-au ales locul lor pe unul din cele două fronturi beligerante, din punct de vedere social-intern deosebiriile sunt foarte reduse.

Economiceste vorbind evenimentele externe ne-au surprins la începutul unei ere de progres: de zece ani incoace instituțiile de credit s'au dezvoltat și înmulțit, iar la adăpostul lor au răsărit și înflorit afaceri comerciale, diferite întreprinderi industriale, care au dat la iveală întreprinzători, ce pot rivaliza și atrage admirația celor streini. În ramura agriculturii se începuse o repartitie a proprietății rurale în mâinile celor harnici, cari ajutați de instituțiile de credit și-au putut procura cu ușurință imobile rurale și cultiva în urmă sistematic.

Se formase un curent pronunțat către ocupațiuni direct producătoare, care păreau și rentabile și potrivite celor capabili; iar indirect se plămădea și la noi o clasă a întreprinzătorilor în orice ramură — de care țara noastră simțea atâta nevoie.

Era cu atât mai îmbucurător la noi acest curent, cu cât mai toate ramurile de producție erau acaparate de streini și numai acestora păreau a fi rezervate și în viitor.

Efectul unei atare porniri sociale s'a resimțit numai decât: se începuse a se atenua în mod simțitor tendința către funcțiuni la Stat, singurele care atrăgeau până aci.

În cursul dezvoltării economiei unei țări survin însă — mai curând sau mai târziu — momente de grea cumpănă, care pot să-i fie și fatale.

Printr'un asemenea moment mi se pare că trece azi economia noastră națională; iar dificultatea

și în același timp importanța problemei constă tocmai în găsirea mijloacelor, care să atenueze consecințele evenimentelor externe asupra factorilor noștri economici: întreprinzătorii.

Structura sufletească a unui întreprinzător prezintă oarecare însușiri, care-l scot din rândul celor comuni. Se caracterizează în primul rând printr'un curaj și printr'o încredere în sine așa de mare, că fac pe alții să-i clasifice în rândul celor nesocotiți.

Cunosc întreprinzători cari cu 20.000 lei proprii au făcut afaceri de 50.000 lei; alții cari cu 100.000 lei și-au procurat fonduri de 500.000 lei.

Diferența între suma ce au avut și acea care le-a trebuit pentru desăvârșirea afacerii au completat-o cu sprijinul creditului.

A doua calitate, care completează pe cea dintâi, este răbdarea tenace, care nu lipsește întreprinzătorului format.

A semăna, pentru ca să nu culegi adesea, de cât după ce natura și-a luat dijma sa; a sădi în 1915 pentru a lua roade în 1920, ori chiar mai târziu; a investi un capital de zeci de mii de lei într'o marfă, a cărei desfacere, să știi de mai înainte, că este condiționată de legea cererii și ofertei destul de capricioasă chiar în vremuri normale, sunt fapte, care presupun la acei, cari le săvârșesc un țesut sufletesc urzit din curaj și răbdare, pe care în zadar îl vei căuta în familia vreunui pensionar, care își îndrumază pe descendentii săi—oarecum cu drepturi câștigate—spre același miraj care l-a fascinat pe el însuși toată viața:

«Leafă sigură la Stat în tinerețe, în vederea unei pensii cât mai mari la bătrânețe».

Cunosc întreprinzători, care printr'o ironie a vieții au simțit de mai multe ori și plăcerile succesului și decepțiile îndrăznelei și totuși nu au dezarmat.

Cine examinează de aproape peripețiile vieții unui asemenea întreprinzător constată fără îndoială, că pentru a rezista, în vremuri normale chiar, este nevoie să aibă un suflet de bronz. La o temperatură extraordinară însă și bronzul se topește; așa că mă întreb: Dacă evenimentele externe vor dura în desvoltarea și consecințele lor 3—4 ani de zile, vor putea oare rezista cu succes, fără a fi ajutați, întreprinzătorii noștri, azi abia în formație?

Din cât am putut constata, răspunsul nu poate fi decât negativ.

În adevăr toți aceia, care au voit să facă ceva, au apelat, cum era și firesc, la credit; iar vremea de azi i-a găsit pe toți angajați, neputând mulți dintre ei suporta nici procentele.

Instituțiile de credit—vorbesc de cele din provincie—în majoritatea lor, profită de argumentele, ce se aduc împotriva moratorului intern și *smulg* regulat dobânzi de 16-18⁰/₀.

Ori acest lucru nu este nici echitabil, nici nu cadrează cu idealul național, ce dorim, să realizăm și pentru care trebuie, să facem cu toții sacrificii.

O clasă de întreprinzători desăvârșiți este de esența oricărei societăți, căci dacă în istoria oamenilor mari, se citează iluștri oameni de stat și eminenți intelectuali, care au descins din familii de întreprinzători, apoi din urmașii pensionarilor nu se pot recruta decât cel mult niște mediocrii întreprinzători.

Apelul care se face la indulgența judecătorilor nu poate avea, decât efectul unui ultim subsidiar, venit chiar prea târziu.

Este nevoie de un puternic sprijin pentru susținerea moralului întreprinzătorului în aceste vremuri, tot așa după cum avem nevoie de o solidă economie socială.

Acest sprijin nu se poate da în mod efectiv, decât prin acordarea moratorului intern.

Horezu-Văleca, 31 Maiu 915

N. I. MIHĂESCU
Judecător

Cui se poate libera act de sărăcie?

Adesea ori autoritățile noastre comunale liberează acte de sărăcie persoanelor cari nu întrunesc condițiunile cerute de art. 42 din legea timbrului, spre a avea acest drept, — iar autoritățile financiare le vizează, fără a le mai cerceta, sau numai în baza unei cercetări sumare.

Ministerul de Finanțe, prin diferite ordine a invitat pe Administratorii financiare de a îndatora pe perceptori, ca atunci când partea prezintă certificatul de paupertate, liberat cele mai adesea după cum am arătat mai sus, fără cercetare de Primărie, — să se încredințeze, mai întâiu, dacă titularul este în adevăr domiciliat în comuna care i-a liberat certificatul, să nu se mărginească numai a cerceta rolurile de impunere, dar să caute și să se convingă dacă persoana nu are vre un venit mobilier, — sau dacă averea sa nu e trecută în roluri pe numele altora. — Certificatul se va viza de percepțiile tuturor circumscripțiilor orașului, iar nu numai de

aceia în circumscripția căreia titularul arată că domiciliază, — și când persoana plătește impozitul personal în altă comună, să prezinte certificat de paupertate și de la acea comună, vizat de asemenea de perceptorul respectiv.

Curtea de Casație a stabilit că, actul de paupertate nu poate fi valabil dacă nu e liberat de autoritatea comunală a domiciliului real al celui ce se servă de act (C. S. I. 701/905 *Curierul Judiciar* 29/905), iar nu și cel ales prin act (Cas. s. I 255/89), — pentru că numai acest a e în măsură să cunoască starea sa personală de sărăcie. Procedând altfel, — am fi adesea induși în eroare de a libera certificat de paupertate persoanelor cari n'au drept la asemenea certificate.

De exemplu . . . La un divorț, soția părăsește domiciliul bărbatului și se duce în altă localitate. Poate primarul noii sale locuințe să-i libereze certificat de paupertate spre a se servi la procesul său de divorț, sau la ori ce afacere a sa personală? De sigur că nu, căci primarul noii locuințe n'are elemente suficiente la stabilirea stărei materiale a acesteia și deci de i se poate sau nu libera certificate de paupertate.

În speță, singura autoritate competentă a cunoaște starea personală de sărăcie nu e de cât autoritatea comunală a soțului, unde soția dăpe lege își are domiciliu. — Acolo, la tribunalul domiciliului soțului se poate vedea ce dotă a adus soția soțului, acolo se poate cunoaște starea materială a părinților soției și culege în fine ori ce referințe trebuitoare.

Nu se poate libera certificat de paupertate persoanelor care deși n'au un venit al lor propriu, locuiesc însă cu alte persoane chemate a-le da sprijin. — Așa de exemplu: soțul sau soția și părintele sau fiul locuiesc împreună, și unul din ei are avere îndestulătoare, celalt nu poate fi socotit sărac, pentru ca să aibă dreptul să i se libereze certificat de paupertate.

Ministerul de Finance, prin adresa No. 2055/902 a dat ordin administratorilor financiari, să se încredințeze atunci când partea prezintă certificatul de paupertate la viză, — dacă aceasta de și nu are un venit al său propriu, locuiește sau nu cu alte persoane chemate a-i da sprijinul necesar și în măsură a-i da tot sprijinul.

Se consideră că o persoană e în stare a da fiului sau soției sale tot sprijinul necesar, și că deci are avere îndestulătoare, — nu numai atunci când acesta are avere imobiliară, dar și atunci când are un venit mobilier de ori ce natură. — Așa de exemplu unei soții în divorț, care are tot sprijinul necesar de la tatăl său, care la rădu-i n'are alt venit decât o leafă de 400 lei lunar, nu i se poate libera certificat de paupertate, după cum nu se poate libera un asemenea certificat nici soțului

care n'are alt venit decât o leafă lunară de 200 lei. Dispozițiunile art. 42 al. I din legea timbrului sunt destul de clare în această privință, când zice: «Statul sau o persoană ce posedă *probe legale de sărăcie*.... și al II. Sărăcia se va dovedi printr'un certificat liberat de autoritatea comunală a locului unde persoana care o invoacă își va avea domiciliu.

Prin aceste dispozițiuni categorice ar fi trebuit să dispară bunul plac ce domnea în liberarea și admiterea actelor de paupertate până la 24 Februarie 1900, data promulgării noei legi a timbrului; e adevărat că s-au mai împiedicat abuzurile cu eliberarea de complezență a unor asemenea acte, dar ele n'au dispărut.

Instanțele noastre judecătorești, când întâlnesc asemenea cazuri, pun capăt abuzurilor, — refuzând actul de paupertate, când se conving că iufățișătorul lui nu se află în starea de sărăcie prevăzută de art. 42 din legea timbrului.

— Nu se mai pot servi de act de paupertate, următoarele persoane: Femeia măritată nu se poate servi de actul de paupertate al soțului său (Cas. s. I. 112/88).

Mama, care ca tuloare legală, are folosința asupra averii minorilor săi. (Cas. s. I, 266/87).

Tutorele, nu se poate folosi de act de paupertate, decât dacă e făcut numai pe numele minorilor pe care îi reprezintă (Cas. s. II, 54/89) și cari sunt săraci.

O persoană care se află în posesiunea imobilului ce i s'a urmărit și care e singura sa avere, nu se poate folosi de act de paupertate, și din potrivă dacă posesiunea imobilului urmărit e luată din mâna persoanei și dată unui conservator, ea poate a se servi de act de sărăcie.

Intr'un cuvânt, se pot servi de act de paupertate, toate persoanele cari se află în stare de sărăcie prevăzută de art. 42 din legea timbrului.

GEORGE P. ARONESCU

Judecător, Boteni-Mușcel

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 3 Decembrie 1914

Ministerul Agriculturii și Domeniilor cu Al. P. Stoica

Diurna avocaților statului. — Suprimarea ei priu bugetele anilor serviți. — Dacă avocatul are drept să ceară pe cale judecătorească acea diurnă. — Renunțare tacită la acest drept. — (Art. 43 din legea org. Ministerului Domeniilor)

1. *Budgetul fiind un program de veniturile și cheltuelile statului întocmit pe temeiul legilor organice ale diferitelor servicii publice, nu poate atinge drepaturile funcționarilor publici consacrate prin acele legi; că numai o lege regulată în formă ar putea să autorize pe capii diferitelor servicii publice să fixeze ei salariile funcționarilor prin bugetele respective ce tocnesc cu aprobarea Camerei deputaților,*

lege care fiind posterioară legilor organice care au creat acele salarii le-ar putea abroga în tot ce le este contrar.

Că o aplicațiune a acestui principiu o face însuși legiuitorul prin art. 13 din legea organizării Ministerului Domeniilor care prevede că salariile fixate prin tabela alăturată la lege, să nu poată fi modificată decât printr'o lege și o asemenea lege, în speță n'a intervenit.

Prin urmare, tribunalul face o justă aplicațiune a art. 43 citat, când decide că un avocat al statului e în drept să ceară pe cale judecătorească diurna suprimată prin bugetele anilor serviți ca avocat al statului.

2. Funcționarii statului neputând să renunțe în timpul funcționării în mod expres la retribuția fixată prin lege, nu pot renunța la ea nici în mod tacit.

Decizia No. 588/914.—Respins recursul făcut de Ministerul Agriculturii și Domeniilor contra sentinței Trib. Iași s. I No. 121/914 *), dată în proces cu Al. P. Stoica.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l cosilier V. Bossy;

Pe d-nii avocați M. Christea și G. Stoenescu în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-nii avocați Al. P. Stoica și Eug. Herovanu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. «Violare și greșită interpretare a art. 32, 33 și 113 din Constituție și a art. 41 din legea comptabilității publice a statului. Ministerul de Domenii a susținut înaintea instanțelor de fond, că intimatul, fost avocat al statului, este rău venit să reclame diurna de 100 lei lunar pe timpul dela 1 Iulie 1911 până la 31 Decembrie 1913, pentru motivul că la data intrării sale în funcțiune această diurnă de 100 lei lunar a fost suprimată prin bugetele anilor 1911—1912—1913 și 1913—14; ori bugetul este o adevărată lege relativă la fixarea veniturilor și cheltuelilor statului și că orice lege poate modifica o lege anterioară».

II. «Ministerul a invocat înaintea instanțelor de fond că la intrarea în funcțiune a intimatului, diurna lunară de 100 lei era suprimată prin buget. că d-sa cunoștea această stare de lucruri, că, totuși timp de 30 luni a primit salariul fără diurnă și fără să facă nici o rezervă. Din toate aceste împrejurări rezultă concluziunea că a acceptat această stare de lucruri. Instanța de fond nici nu examinează faptele pentru a stabili dacă este sau nu renunțare tacită la diurnă din partea intimatului, ci se mărginește să spună că în această materie nici nu se poate pune chestiunea renunțării tacite, pentru că chestiunea salariului unui funcționar public, etc ar fi o chestiune de ordine publică; că după cum din această cauză un funcționar public nu ar putea nici expres să renunțe la tot sau parte din salariul ce este fixat prin lege, tot astfel nu ar putea re-

nunța nici tacit. Judecând astfel instanța de fond schimbă însuși natura lucrurilor pentru că chestiunile relative la salariul unui funcționar public chiar, nu pot fi decât chestiuni de interes privat, iar nici decum de ordine publică».

Având în vedere că prin sentința supusă recursului tribunalul a admis acțiunea introdusă de intimatul Al. P. Stoica la judec. ocolului I urban Iași și a obligat Ministerul de Domenii să plătească intimatului suma de 300 lei ce reprezintă diurna de 100 lei lunar ce avea să primească pe timpul dela 1 Iulie 1911 până la 1 Ianuarie 1914 cât a funcționat ca avocat al statului clasa I pe lângă instanțele judecătorești din Iași;

Că intimatul și-a întemeiat acțiunea pe art. 43 din legea pentru organizarea Ministerului de Domenii din care funcțiunile administrațiunii acestui Minister și retribuțiunile lor sunt stabilite prin tabela alăturată la acea lege și care nu poate fi modificată decât tot printr'o lege; iar reprezentantul Ministerului, fără a contesta că funcțiunea ocupată de reclamant este retribuită pe lângă salariul de 500 lei și cu diurna de 100 lei, a susținut că diurna nu poate fi datorită de oarece n'a fost trecută în bugetele anilor 1911, 1912, 1913 și 1913-914 și pentru că reclamantul primind numai salariul fără să facă vre-o rezervă pentru diurnă, a renunțat tacit a o mai cere;

Considerând că bugetul fiind un program de venituri și cheltuelile statului, întocmit pe temeiul legilor organice ale diferitelor servicii publice, nu poate atinge drepturile funcționarilor publici consacrate prin acele legi, că numai o lege, regulată în formă, ar putea să autorize pe capii diferitelor servicii publice să fixeze ei salariile funcționarilor prin bugetele respective, ce întocmesc cu aprobarea Camerei Deputaților, lege care fiind posterioară legilor organice care au creat acele salarii le-ar putea abroga în tot ce le este contrar;

Că o aplicațiune a acestui principiu o face însuși legiuitorul prin art. 43 din legea organizării Ministerului Domeniilor, care prevede că salariile fixate prin tabela alăturată la lege să nu poată fi modificate decât printr'o lege, și o asemenea lege, în speță, nu a intervenit;

Că, prin, urmare tribunalul departe de a săvârși o violare de lege a făcut din potrivă o justă aplicațiune a art. 43, menționat mai sus, când a decis că intimatul are drept pe cale judecătorească să ceară diurna suprimată prin bugetele anilor serviți ca avocat al statului și motivul I de casare este neîntemeiat;

Considerând că motivul II de casare este inexact în fapt deoarece tribunalul departe de a omite să examineze faptele din care Ministerul pretindea că rezultă renunțarea intimatului, constată prin adoptarea motivelor din cartea de judecată apelată, că consimțământul intimatului de a primi numai salariul fără diurnă nu a fost liber, dânsul fiind constrâns de nevoia de a-și păstra postul în care funcționa; că, de altfel, acest motiv este și neîntemeiat în drept de oarece contractul ce intervine între funcționari și Stat este un contract de drept public având la baza sa legea care, organizând serviciul, determină și îndatoririle celui ce-l îndeplinește și drepturile sale. Că după cum funcționarii nu se pot abate dela îndatoririle serviciului lor ei nu pot nici să renunțe la drepturile ce legea le conferă, în virtutea principiului care lovește de nulitate convențiile ce ar avea de obiect nerespectarea legii; Că, așa fiind, intimatul neputând renunța, în timpul funcționării sale, în mod expres la retribuția fixată prin lege, dânsul nu putea să renunțe la ea nici în mod tacit, cum susține recurentul;

Că motivele, de casare fiind nefondate recursul cată să fie respins;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

*) A se vedea tot în acest număr la pag. 559.

TRIBUNALUL JUD. IAȘI, S. I

Președenția D-lui GR. KESSIM, Jude de ședință

Audiența dela 19 Martie 1914

Sentința civilă No. 121

Budgetul Statului.—Dacă el poate modifica o lege existentă.—Tabloul de lefi și diurne anexat la legea de organizare a Ministerului Domeniilor. — Dacă aceste lefi și diurne trebuiesc plătite, chiar dacă nu e înscrisă în buget.

Bugetul Statului fiind o lucrare de comptabilitate și nu de organizare, și fiind votat numai de cameră, el nu poate aduce nici o atingere legilor în ființă, căci nu aceasta-i este menirea și nici nu poate substitui voinței exprimate de ambele corpuri legiuitoare, voința numai a unuia din corpurile legiuitoare, ajungând astfel la rezultatul de a se face din o dispoziție excepțională a Constituției, o regulă generală, aplicațiune pe care de altfel o face legiuitorul prin art. 43 al legii de organizare a Ministerului de Domeniu ;

Că dacă prin legi de finanțe se prevede că nici o sumă nu se poate ordonanța dacă nu se află credit deschis în buget, aceasta e numai ca o regulă în mânăuirea banilor publici în afară cu totul de influența bugetului asupra legilor ;

Prin urmare, dacă în tabloul anexat la legea de organizare a Ministerului Domeniilor din 1909, se constată că leafa avocatului de cl. I e de 500 lei, iar diurna de 100 lei lunar, această diurnă trebuie plătită avocatului, chiar dacă ea nu e înscrisă în buget.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Ministerul de Domenii prin avocatul statului din Iași cu adresa No. 301/914 în contra cărței de judecată No. 201/914 a jud. ocol. I urban Iași prin care Ministerul de Domenii e obligat să plătească lui Al. P. Stoica suma de trei mii lei plus cincizeci lei spese ;

Având în vedere că în susținerea, în drept, a apelului său reprezentantul statului se întemeiază pe cele două motive invocate la prima instanță pentru respingerea acțiunii și anume: ca prim motiv renunțarea tacită a reclamantului dela prima instanță la suma ce o pretinde — căci a servit treizeci luni ca avocat al statului fără a cere diurne; și al doilea motiv că o atare diurnă nefiind prevăzută în buget implicit a fost retrasă celorla cărora urma a li se plăti ;

Având în vedere că asupra celui dintâi motiv de apel Tribunalul s'a pronunțat în ședința din 8 Martie 1914 când, pe motivele din jurnalul No. 1583 din acea zi, l'a respins găsindu-l neîntemeiat în drept ;

Cu privire însă la cel de al doilea motiv de apel asupra căruia s'a produs divergența :

Având în vedere că chestiunea supusă discuției și judecăței e de a se determina întrucât o lege bugetară poate să modifice dispozițiunile unei legi de organizare în părțile ei pecuniare ;

Considerând că organizarea serviciilor publice din stat se efectuează pe bază de legi care determină condițiunile executării acelor servicii prevăzând mijloacele de care ele vor dispune și cheltuelile ce vor necesita, legi care-s rezultatul colaborării ambelor corpuri legislative prevăzute de constituție ;

Considerând că bugetul e statul de cheltuelile necesare funcționării statului și de veniturile menite a le satisface, stat care, spre a fi obligator e transformat în lege prin cercetarea și aprobarea lui de numai unul din cele două corpuri legiuitoare, de Cameră ;

Considerând că prin natura sa intrinsecă — lucrare de comptabilitate și nu de organizare — cât și prin felul cum el devine lege, — prin votul numai al camerei — bugetul nu poate aduce nici o atingere legilor în ființă, căci nu aceasta îi e menirea, și nici nu poate substitui voinței exprimate de ambele corpuri legiuitoare voința numai a unuia din aceste corpuri, ajungându-se astfel la rezultatul — chiar teoretic de ar fi — de a se face din o dispozițiune excepțională a constituției o regulă generală, aplicațiune pe care de altfel o face și legiuitorul prin art. 43 al legii de organizare a Ministerului de Domenii ;

Considerând că dacă prin legi de finanțe se dispune că nici o sumă nu se poate ordonanța și deci plăti, dacă nu se află credit deschis în bugetul în cus, aceasta e ca o regulă (generală) în mânăuirea banului public — în afară cu totul deci, de chestiunea influenței bugetului asupra legilor în vigoare — chestiune care cată a fi regulată după principiile ce preced ;

Având în vedere că din tabloul anexat la legea de organizare a Ministerului de Domenii din 1909 se constată că leafa avocatului de clasa I e de 500 lei iar diurna de una sută lei lunar, iar din certificatul cu No. 15/914 eliberat de avocații statului de pe lângă Curtea și Tribunalul Iași, aflat la dosar, se constată că intimatului Al. P. Stoica nu i s'a plătit diurna pe tot timpul servit, dânsul are dreptul la această diurnă chiar neînscrisă în buget și ca atare nici cel de al II-lea motiv de apel al Ministerului de Domenii nu e întemeiat și cată a fi respins ;

Pentru aceste motive redactate de D-l Judecător de ședință Aureliu Căpățână, Tribunalul respinge, etc.

(ss) Kessim, Căpățână, Werner.

(s) Greșier, Vasiliu

Judecătoria ocolului rural Odobesti-Putna

Audiența dela 16 Iunie 1914

Carte de judecată civilă

Al. Mocanu cu Gh. Sclavone

Acțiune în revendicare pornită de cel ce e chemat a garanta. — Inadmisibilitate. — Răspunderea de evicțiune — Modificare. — Obligațiunea de garanție. — Indivizibilitate.

1. Acțiunea în revendicare urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, când e pornită de cel ce trebuie a răspunde de evicțiune.

2. Părțile prevăzând în contractul lor consecințele legale ale evicțiunii nu au renunțat prin aceasta la principiul că cel ce trebuie să garanteze nu poate să evingă.

3. Obligațiunea de a garanta în contra evicțiunii fiind indivizibilă, ea poate fi opusă în întregime și numai unuia dintre moștenitori.

Judecata,

Având în vedere prezenta acțiune în revendicare întentată de Alexandru I. Mocanu și Vasilca D. Hilohe toți din com. Bătinești contra lui Gh. I. Sclavone din com. Tîfestei ;

Având în vedere că reclamantii Al. Mocanu și Vasilca Hilohe au intentat prezenta acțiune în revendicare în calitate de moștenitori ai mamei lor Ioana lordache Mocanu pentru că tatăl lor lordache Mocanu a dat drept schimb pentru un alt imobil lui Gh. Sclavone imobilul

ce azi îl revendică și care a fost proprietatea mamei lor iar nu al tatălui lor;

Având în vedere că judecata din oficiu a pus în discuția părților dacă în cazul de față este aplicabilă regula: *Quem de evictione tenet actio, eundem agentem repellit exceptio*, adică dacă acel ce e ținut să garanteze mai poate să evingă?

Având în vedere concluziunile părților puse azi în instanță relativ la această excepție;

Având în vedere că este necontestat cum că reclamanții sunt fii moștenitori ai lui lordache și loana Mocanu a căror moștenire au primit-o pur și simplu, și că în această calitate de moștenitori au dreptul a revendica averea rămasă pe urma părinților lor, în speță, cea pe urma mamei lor;

Având în vedere că reclamanții fiind moștenitori universali ai părinților lor și deci și ai persoanei acestora, primind moștenirea pur și simplu vor fi ținuti de datoriile părinților lor în mod nelimitat, ultra vires bonorum, așa cum eră ținut și mortul și astfel toți creditorii defunctului devin creditorii personali ai moștenitorilor din ziua deschiderii moștenirii;

Având în vedere că lordache Mocanu tatăl reclamanților dând părâtului Gh. Slavone în schimb un imobil ce nu era al său, urmează a-l garanta de evicțiunea aceluși imobil, devenind prin aceasta Gh. Slavone creditorul lui lordache Mocanu și deci creditorul moștenitorilor acestuia cari sunt reclamanții;

Că, prin urmare, reclamanții pe deoparte având dreptul de a porni acțiunea în revendicare asupra imobilului din acțiune în calitate de fii moștenitori ai mamei lor, iar pe de altă parte fiind obligați în calitate de fii moștenitori ai tatălui lor a garanta contra acestei evicțiuni pornită de ei, deci față de dreptul lor având aceiași egală obligațiune, ei nu vor putea evingea fiind ținuti a garanta (Alexandresco, tom. III, p. 272; VIII, p. 677);

Având în vedere că reclamanții arată că părâtul cât și tatăl lor au renunțat la obligațiunea de a răspunde de evicțiune, deoarece au prevăzut în actul de schimb următoarea clauză: «In cazul când vreunul din noi va fi evins din proprietatea ce primește în schimb, va avea dreptul ași lua proprietatea sa, fără a avea vre-o pretențiune pentru îmbunătățirile făcute».

Având în vedere că conform art. 1338 c. civ. și ținând seamă că această regulă prescrisă pentru vânzare se aplică și la schimb părțile pot, prin convențiune, să adauge să micșoreze sau să șteargă obligațiunea de a răspunde de evicțiune, însă aceste derogări ale părților dela dreptul comun trebuiesc a fi interpretate în modul cel mai restrictiv;

Având în vedere că acea clauză a contractului de schimb prevăzută în mod formal de părți nu este alt ceva decât regula dreptului comun prevăzută de legiuitor prin art. 1408 cod. civil și anume că în caz de evicțiune părțile își vor lua fiecare proprietatea lor, singura derogare dela dreptul comun prevăzută de părți, fiindcă luându-și fiecare proprietatea de mai înainte nu vor avea nicio pretenție asupra îmbunătățirilor ce ar fi făcut pe imobilul schimbat și nici nu va avea dreptul cel evins a cere daune interese ci numai întoarcerea lucrului său;

Că, prin urmare, prin această clauză părțile prevăzând în contractul lor consecințele legale ale evicțiunii, nu au renunțat prin aceasta la principiul că cel ce trebuie să garanteze nu poate să evingă, ele prevăzând numai ce urmează a se întâmpla în caz de evicțiune, în cazul nostru tocmai din cauza acestei excepții neputându-se ajunge la evicțiune;

Având în vedere că moștenitorii defunctului lordache Mocanu sunt reclamanții de azi rezultați din căsătoria cu loana, cea după care ei revendică imobilul, mai fiind și alți doi moștenitori Vasile și Ștefan Mocanu din a doua căsătorie a lui lordache Mocanu cu Marghioala;

Naște întrebarea, cum sunt ținuti a garanta de evicțiune acești patru moștenitori, în mod divizibil sau indivizibil? Pot ei opune divizibilitatea, adică că sunt ținuti a garanta fiecare în proporțiune cu partea sa ereditară și prin urmare în cazul de față că sunt ținuti reclamanții moștenitori ai lui lordache Mocanu din prima căsătorie a garanta numai pentru jumătate din imobil rămânând garanți pentru cealaltă jumătate ceilalți doi moștenitori din a doua căsătorie? Adică au reclamanții dreptul a porni prezenta acțiune în revendicare pentru jumătate din acest imobil?

Având în vedere că obligațiunea de a garanta consistând în abținerea vânzătorului sau a celui ce a făcut schimb dela orice fapt ce ar turbura pe cealaltă parte contractantă în exercițiul dreptului său de proprietate asupra lucrului vândut sau schimbat precum și în obligațiunea ce o are de a apăra pe cealaltă parte contractantă înaintea justiției în acțiunile ce i s'ar intenta în revendicarea lucrului vândut sau schimbat, prin aceasta ea este indivizibilă; (Nacu, tom. III, p. 233; t. II, p. 599);

Având în vedere că conform art. 1663 c. civ. atunci când cineva a contractat obligațiuni indivizibile, ererii acestuia vor răspunde către creditor și de întreaga obligațiune așa cum era ținut a răspunde și defunctul;

Că, așa fiind, acțiunea în garanție în contra evicțiunii fiind indivizibilă, ea poate fi opusă în întregime și unuia singur dintre moștenitori și deci reclamanților;

Pentru aceste toate motive urmează a respinge prezenta acțiune ca inadmisibilă;

Judecător-ajutor (s) D. D. Constantinescu

NOTA.— Conform art. 1408 combinat cu art. 1409 și 1337 cod. civil, în contractul de schimb fiecare din părți este înarmată cu o dublă acțiune: în *garanție* și în *reziliare*, având alegerea între una și cealaltă. Lăsând la o parte acțiunea în reziliare și reținând pe acea în garanție, vedem cu privire la aceasta depe urmă că în speța de mai sus se face o aplicare a maximei: *Quem de evictione tenet actio, eundem agentem repellit exceptio*.

În adevăr, conform principiului înscris în art. 1336 Cod. civil, vânzătorul răspunde către cumpărător de liniștita posesiune a lucrului vândut. De aci obligațiunea pentru cel dintâi, înscrisă în articolul următor 1337, de a răspunde către cel de al doilea de evicțiune. Or, vânzătorul fiind obligat să asigure cumpărătorului liniștita posesiune (precum și proprietatea lucrului vândut), cum s'ar putea ca tot el să aibă dreptul de a-l tulbura pe cumpărător în o atare stăpânire? Urmează dela sine că oridecâteori vânzătorul va face față de cumpărător acte de acelea care să tindă la evicțiune, acesta de pe urmă îi va putea opune excepția de garanție formulată în maxima de mai sus, în senzul că cine trebuie să garanteze nu poate să evingă¹⁾.

¹⁾ A se vedea D. Alexandresco: *Dreptul civil român* 8 pag. 676 și urm. Idem Baudry et Saignat: *De la vente et de l'échange* ed. III pag. 365.

Acelaș lucru și la schimb, cu deosebirea că la acest contract obligațiunea de garanție există pentru ambele părți, deoarece fiecare din ele trebuind să transfere către cealaltă proprietatea lucrului celălalt în schimb și să răspundă de liniștita posesiune, urmează că fiecare garantează față de celălalt de evicțiune. Când deci unul din coschimbști va vrea să evingă pe celălalt, acesta îi va putea opune maxima *Quem de evictione...*

În speța prezentată înaintea Judecătoriei Odo-bești, reclamantii în calitate de succesori ai mamei lor Ioana, revendică dela pârât, un imobil dat acestuia în schimb de către Iord. Mocanu tatăl reclamantilor, acțiune bazată pe împrejurarea că acel imobil era proprietatea mamei, iar nu al tatălui coschimbist. Mama ca proprietară ar fi putut desigur în timpul vieții să revindice imobilul dela pârât. Incetând dânsa din viață, drepturile sale au trecut asupra reclamantilor, în calitate de copii. A încetat însă din viață și tatăl coschimbist, fiind moștenit pur și simplu și în mod universal de către cei patru copii ai săi, din care doi din căsătoria cu Ioana, adică reclamantii, iar ceilalți doi din a doua căsătorie cu Marghioala. Reclamantii ca succesori universali pur și simpli fiind ținuți *ultra vires* de toate obligațiile tatălui lor și prin urmare și de aceea de a răspunde față de pârât de evicțiune, urmează că în acțiunea de mai sus acesta de pe urmă le-a putut opune cu succes excepția de garanție.

Clauza prevăzută în actul de schimb și reprodușă în corpul cărței de judecată nu poate fi de natură a schimba soluția procesului, prin o atare clauză părțile nefăcând altceva decât să prevadă consecințele în cazul unei eventuale evicțiuni, desigur *din partea unui terțiu*, ceea ce nu înseamnă cătuși de puțin că acel care trebuie să garanteze ar putea să evingă, nefiind vre-o legătură între ambele idei. Precum am văzut mai sus, mama ca proprietară și ca terță persoană ar fi putut desigur în timpul vieții să revindice imobilul dela pârât, iar după încetarea sa din viață acelaș drept l-ar fi putut exercita moștenitorii dânsei, adică reclamantii, dacă aceștia ar fi renunțat la succesiunea tatălui coschimbist. Fiind însă necontestat că reclamantii ca succesori universali ai tatălui lor au acceptat pur și simplu moștenirea acestuia, deci și toate drepturile și

obligațiunile sale, urmează că în această de pe urmă calitate sunt ținuți a garanta de evicțiune față de pârât, care le va putea deci opune excepția formulată în maxima sus redată.

Cu privire la ultimul punct rezolvit prin cartea de judecată ce adnotez, aproape toți autorii sunt de părere că *excepția de garanție*, este nedivizibilă. «Cette opinion rallie la presque, unanimité de la doctrine et elle est seule admise en jurisprudence»²⁾. În adevăr, conform principiilor dela materia vânzării, aplicabile și la schimb, vânzătorul fiind obligat de a nu tulbura pe cumpărător în stăpânirea lucrului, este desigur vorba de o obligațiune de *a nu face*. O atare obligație, conform art. 1057 cod. civil, este nedivizibilă, de oarece obiectul ei—adică faptul de a nu tulbura pe cumpărător în posesiunea lucrului—nu este susceptibil de vre-o diviziune, fie materială, fie intelectuală. «La possession est paisible, ou elle ne l'est pas. Du moment que le vendeur trouble l'acheteur dans sa possession, même relativement à une fraction de la chose vendue, la possession de l'acheteur cesse d'être paisible. Le vendeur a contrevenu à son obligation, et il y a contrevenu pour le tout: il n'y a pas de milieu entre troubler l'acheteur est ne pas le troubler»³⁾.

Or, obligația, care servă de bază excepției de garanție, fiind nedivizibilă, urmează dela sine că și excepția însăși este nedivizibilă. De aci și consecința că o atare excepție poate fi opusă pentru *tot* unuia singur dintre moștenitorii universali pur și simpli ai vânzătorului, chiar dacă un atare moștenitor ar tulbura pe cumpărător numai pentru o parte din lucrul vândut. Fiind vorba de o obligațiune nedivizibilă, conform art. 1063 cod. civil erezii aceluia care a contractat o atare obligație sunt ținuți *fiecare* pentru *tot*.

Deci și în speța de mai sus, deși la moștenirea tatălui coschimbist sunt patru succesori universali pur și simpli, așa că pe baza principiului înscris în art. 777 cod. civil ar trebui ca în ceea ce privește obligațiile defunctului, fiecare să răspundă în proporție cu partea sa ereditară, adică pentru o pătrime, totuși fiind vorba de o obligație nedivizibilă, pârâtul a putut opune cu succes, chiar numai la doi din ei, adică recla-

²⁾ *Planiol: Traité de Droit civil*, II, ed. 5. pag. 490.

³⁾ *Baudry et Saignat*, op. cit., pag. 367.

manților, pentru tot, excepția de garanție, chiar dacă turburarea din partea acestora de pe urmă s'ar exercita numai asupra unei părți din lucrul trecut părâtului în schimb.

Cu un cuvânt, îmi permit a mă uni în totul cu cele hotărâte prin cartea de judecată de mai sus.

C. ST. BOSSIE
Magistrat

Tribunalul civil din Paris

— 8 Februarie 1914 —

Alimente.—Cheltuelile de boală.—Vizite medicale.—Plata lor de către acei care datoresc alimente.—Art. 205 urm. C. civ. fr. (187 C. civ. rom.).

Cheltuelile necesare la căutarea sănătății fiind cuprinse în expresia «aliment», medicul care a îngrijit pe un părinte sărac, este în drept să ceară dela fiul acestui părinte plata vizitelor sale medi-

cale, întrucât acest fiu este obligat a alimenta pe părintele său.

OBSERVAȚIE.—Expresia «alimente» cuprinde: hrana, locuința, hainele, încălzitul, etc., într'un cuvânt întreținerea, adică: toate cele trebuitoare existenței omului, după poziția sa socială, așa cum dispun anume art. 1610 din codul german și art. 171 din codul portughez. În această expresie intră, de bună seamă, și cheltuelile de boală, *valetudinis impendia*. Vezi D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, I, p. 700, 701 (ed. a 2-a); tom. VIII, p. 295 și tom. X, p. 397. Astfel fiind lucrurile, nu mai începe îndoială că medicul, care a îngrijit pe un părinte, ce era în drept a cere alimente dela fiul său, poate cere dela acest din urmă plata vizitelor sale medicale și a furniturilor farmaceutice.

(N. R.)

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE *)

CASAȚIE S. II

*Recurentul Preot Ilie Tomescu prin d-l avocat I. Moruzzi.
Ministerul public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.*

Injurii. — Delictul prev. de al. II de sub art. 299 c. penal. — Competința tribunalului cu apel la Curte.

1. După art. 53 din legea judecătorilor de ocoale, aceste judecătoria judecă în prima instanță cu drept de apel la tribunal faptul prevăzut de art. 299 al. I din codul penal; prin urmare, delictele de injurii prevăzute de celelalte aliniate ale art. 299 care sunt de o gravitate mai mare decât delictul prevăzut de primul aliniat, urmează să fie judecate de tribunal cu drept de apel la Curtea de apel (în speță era vorba de delictul de injurii prevăzut de aliniatul II și anume: faptul de a prepune asupra unui membru al clerului vițiu beției). (*Cas. s. II, decizia penală No. 1665 din 8 Iunie 1915, prin care s'a casat decizia Curții de apel Buc. s. I, No. 46/915*).

Recurentul Panait T. Caracaș, lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Legea învoielilor agricole. — Contravenție. — Opoziție în apel la tribunal. — Neadmisibilitatea opoziției. — Art. 100 leg. inv. agricole.

2. Prin art. 100 din legea învoielilor agricole, astfel cum a fost modificat prin legea din 24 Martie 1912, legiuitorul pe de o parte a mărit numărul cazurilor în care există drept de apel, prevăzând că sunt supuse

apelului, în ce privește amenda, toate cărțile de judecată care în această materie pronunță amenda dela 25 lei în sus, iar pe de altă parte a lăsat deschisă calea recursului în casație în toate aceste cazuri. În afară însă de aceste modificări, s'au menținut în totul celelalte dispozițiuni din vechiul art. 100 al acestei legi, care prevăd în mod categoric că nu există drept de opoziție în contra cărților de judecată și nici în contra sentințelor date asupra apelului. (*Cas. s. II, decizia penală No. 1850 din 22 Iunie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Buzău s. I, No. 557/915*).

CASAȚIE S. III

Recurentul Isidor & A. Jaques Mayer prin d-nii avocați M. Valerianu și C. C. Arion.

Intimatul A. Schuller fii prin d-l avocat G. Petrovici.

Camera arbitrală. — Nepropunerea împăcării părților. — Nulitatea deciziei. — Art. 51 legea burselor.

Dispozițiunea din art. 51 din legea burselor ca arbitrii să stăruie mai întâi a împăcă părțile, este de ordine publică, iar nu numai o simplă recomandatiune lipsită de sancțiune, așa că neobservarea acestei prescripțiuni legale atrage nulitatea judecății urmate dinaintea Camerei arbitrale. (*Cas. s. III, decizia No. 427 din 2 Septembrie 1915, prin care s'a casat decizia Camerei arb. a Bursei din București, No. 90/915*).